КРЫВІНКА

СТУДЗЕНЬ
№ 1 (119)
2013 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

"Нельга есці хлеб народа і грэбаваць ягонай мовай".
Ул. Караткевіч.

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

ДВА ВІНШАВАННІ

Падключыўшыся напярэдадні новага года да хуткаснага інтэрнэту, я з цікавасцю сачыў за падзеямі ў свеце. І калі паслухаць прэзідэнцкае віншаванне можна было без цяжкасцей па любой тэлепраграме, то віншаванні іншых слынных беларусаў ад нас схавалі. Як і шмат чаго іншага, што ёсць у свеце, калі тое розніцца ад "адзінаправільнай" лініі.

Але цяпер я змог знайсці ў Сеціве і параўнаць з прэзідэнцкім віншаваннем навагодні зварот да беларусаў вядомага беларускага пісьменніка Ўладзімера Арлова.

Думаецца, што з першым Вы добра знаёмыя, бо яго неаднаразова транслявала тэлебачанне і раздрукоўвалі ўсе без выключэння дзяржаўныя газеты. Хаця аніякіх новых і цікавых думак у прэзідэнцкім віншаванні, на маю думку, няма. Не назавеш жа новым тое, што мы васямнаццаты год ідзём уласным шляхам, не капіруем бяздумна чужыя мадэлі. Або што летась мы сабралі небывалы ўраджай хлеба, "замахнуліся на будаўніцтва ўласнай АЭС, узнялі на новы ўзровень ахову здароўя і адукацыю".

Як не ўпомніш тут народную мудрасць: "Хто сам сябе хваліць, хай таго пярун спаліць". То бок, усе тыя дасягненні даволі спрэчныя, і кожны беларус іх адчувае штодня на сваёй скуры. Тут жа сцвярджаецца, што 2013-ты год "стане пераломным для эканомікі". Нібыта цягам апошніх гадоў нас мала ламалі. Бяздумна варочалі то ў адзін бок, то ў другі. І якім крывадушшам пасля гэтых радкоў патыхае ад словаў, што мы мусім навучыцца берагчы адзін другога, не праходзіць паўз чужую бяду…

Што ж, год праляціць неўпрыкмет. Хутка пабачым, ці разыйдуцца і гэтыя словы са справай.

Каментаваць навагодні зварот У.Арлова я не буду. Улічваючы тое, што бальшыня чытачоў "Крывінкі" яго не слухала і не чытала, я прывяду яго цалкам. Параўнаеце самі.

"Дарагія сябры і суайчыннікі! Найперш хачу звярнуцца да тых, хто не зможа сустрэцца за навагоднім сталом з роднымі і блізкімі. Хачу, каб мае словы даляцелі да Алеся Бяляцкага і Міколы Статкевіча, да Змітра Дашкевіча і Паўла Севярынца, да ўсіх, хто цяпер у зняволенні за свае перакананні. Дай Бог вам мужнасці, мудрасці і хуткага вяртання на волю. Зычу, як казалі продкі, каб дзеўка кахала, куля мінала і шабля не брала! Мая незабыўная бабуля Аўгіння на Новы год заўсёды жадала дзецям і ўнукам, каб былі здаровыя, як ільды каляндовыя. Але для кожнага з нас і для ўсёй нацыі не менш за цялеснае здароўе важна здароўе душы, тое, што Францішак Скарына называў"бронямі духоўнымі". Зычу, каб у новым годзе вы берагλі ў сваіх душах, у сем'ях, у сяброўскім коле нашу мову. Бо мова бараніць межы дзяржавы і яе незалежнасць стакроць мацней, чым памежнікі і цэлыя арміі. Давайце зробім 2013-ты годам беларускай мовы! Няхай кожны сам вырашае, што ён здольны зрабіць дзеля будучыні мовы, а значыць і дзеля заўтрашняга дня краіны. А найлепей – проста загаварыць па-беларуску. Можна пачаць у навагоднюю ноч.

Моцная нацыя немагчыма без жывой гістарычнай памяці. Зычу ўсім нам у 2013-м годна адзначыць 150-годдзе паўстання Кастуся Каліноўскага. З'яўленне ў 20-м стагоддзі незалежнай Беларусі аплачанае і крывёю тых, хто тады ўзяў у рукі зброю, кінуўшы выклік Расейскай імперыі.

Краіна пасталела яшчэ на год. Яна не зусім такая, а дакладней, зусім не такая, якой уяўлялася нам на пачатку 1990-х. Аднак яна – ёсць, і гэта напаўняе сэрца спадзяваннямі. Сябар Беларусі Вацлаў Гавел казаў, што канфігурацыя дэмакратычнай Еўропы набудзе завершанасць толькі ў той момант, калі ў яе ўвойдзе Беларусь. Я ўпэўнены, што ў 21-м стагоддзі словы Гаўла стануць явяю. Зычу вам, каб у новым годзе мы зрабілі крокі менавіта на гэтым шляху. Беларусы – еўрапейцы не проста геаграфічна, але і ментальна, культурна. У нас еўрапейская гісторыя, якая абавязкова стане мастом у еўрапейскую будучыню, калі на навагоднія святы мы без усялякіх візаў і памежных чэргаў зможам паехаць у Вільню, Прагу або Стакгольм.

Нядаўна на сустрэчы з чытачамі прапраўнук паўстанца 1863-га года падараваў мне фамільную рэліквію – шкляначку свайго продка-каліноўца. Сёння я вып'ю з яе за тое, каб у нас заўсёды была свая краіна – Беларусь і каб мы ў ёй адчувалі сябе гаспадарамі.

Слава – Айчыне, сэрца – жанчыне, гонар – нікому!

З Новым годам!"

Г.Станкевіч.

Сцяг

Уладзіміру Някляеву

Ты перамог без перамогі…
Перамагае гэтак Лёс.
Ды не сышоў убок з дарогі,
Нібы крывіцкі наш Хрыстос.

Даволі! – выгукнуў і Волі
Сябе аддаў ты наўзамен…
Вышэй за воблачную столю
Твой дух лунаў – Дух перамен!

А той, крыві тваёй хто прагнуў,
Нібы сляпы ад помсты воўк,
Бег за табой па паху ў багне
Ад Каіна граху на крок…

За крок ад смерці, напаіўшы
Крывёй чырвонай белы снег,
Ты сам стаў Сцягам, Дух узвіўшы,
Вышэй за каінавы грэх.

І калі нехта запытае:
– Дык дзе наш Сцяг і Воля дзе?
Я адкажу:
– Ён там лунае,
Дзе Беларусь на Плошчу йдзе!

Эдуард Акулін.

НАША ЖЫЦЦЁ

ДАРОЖНАЯ БЯСПЕКА

Напрыканцы восені вуліца імя Ткачэнкі аздобілася адразу двума ляжачымі паліцэйскімі. Хто і чаму вырашыў размясціць іх тут – невядома. Пра адпаведныя знакі перад імі або разметку, якая б папярэджвала пра раптоўна ўзнікаючую на шляху аўтамабіля перашкоду, не падумалі. (Так у нас пакуль што прынята не толькі на дарогах.) Як няма на гэтай вуліцы ніводнай "зебры". А яе варта было б нанесці хаця б з боку вуліцы імя Чарняхоўскага. Бо пешаходы тут, (а сярод іх і школьнікі, што ідуць на заняткі ў СШ №2), якіх не адна сотня, змушаны пераходзіць вуліцу(часта і ў цемры) па неабазначанаму ні знакамі, ні "зебрай" пераходу.

Тыя ляжачыя паліцэйскія, на маю думку, былі неабходныя. Вось толькі пра месца іх размяшчэння трэба было папытацца ў кіроўцаў, тых, хто тут ездзіць. Выбрана яно яўна няўдачна. Той, хто быў хоць разок у Менску, звяртаў, пэўна, ўвагу, што там ляжачыя паліцэйскія размяшчаюць адразу перад месцам, якое яны ахоўваюць. На вуліцы імя Ткачэнкі іх размясцілі ад тых месцаў далекавата. А гэта значыць, што кіроўцы будуць тармазіць двойчы: спачатку перад паліцэйскім, а потым перад фактычнай перашкодай. А гэта ўносіць у дзеянні кіроўцаў пэўную нервовасць, якая ніколі не была добрым дарадцам у любой справе.

А яшчэ перашкода з боку вуліцы імя Чарняхоўскага месціцца на самым пад'ёме, а не ў ягоным пачатку. То бок, на сярэдзіне пад'ёма кіроўца мусіць затармазіць, а потым працягваць уз'езд. Такі манеўр, асабліва ў галалёд, непрыемны і небяспечны.

Тыя, хто займаецца праблемамі бяспекі дарожнага руху ў Бешанковічах, мусяць помніць і пра тое, што на кожным ляжачым паліцэйскім за год дадаткова спальваецца некалькі тонаў бензіну. Такім чынам, яны не толькі клапоцяцца пра бяспеку ўдзельнікаў дарожнага руху, але і падвяргаюць павышанай небяспецы жыхароў прылягаючых дамоў, прымушаючы іх рэгулярна дыхаць небяспечнай сумессю.

У.Ліпскі.

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

СТУДЗЕНЬСКІЯ КОЎЗАНКІ

Пасля таго, як снежаньскія маразы адваліліся і ўсталявалася двухтыднёвая адліга, усе райцэнтраўскія вуліцы пераўтвараліся ў коўзанкі. Усе – акрамя цэнтральных. Тыя былі пасыпаныя солевай сумессю і раз'езджаны аўтамабілямі. Астатнім жа не пашанцавала, як не шанцуе ўсе апошнія гады. Няма ў нашых камунальнікаў такой добрай завядзёнкі, каб з усталяваннем адлігі ліквідаваць усе каўзялі, што ўтвараюцца на дарогах. Хаця б пасыпаць праезджыя часткі ды ходнікі простым пяском. Тым больш, што на гэтых нецэнтральных вуліцах ходнікі ад праезджай часткі не аддзеленыя.

Здаецца, нашыя чыноўнікі страшэнна клапоцяцца пра простага чалавека. Па меншай меры, калі меркаваць з іх выступаў на розных урачыстасцях ды юбілеях. А вось арганізаваць нейкую практычную дапамогу таму ж простаму чалавеку ім бракуе і часу і вялікага жадання. А таму нашыя грамадзяне, якія на чарговых выбарах чамусьці сістэматычнападтрымліваюць чыноўнікаў, ламаюць свае рукі ці ногі на слізгоціцы. І раслумачыць ім, што можна жыць інакш – нельга. Бо такога станоўчага прыкладу, калі хоць калі-небудзь периферычную дарогу ці ходнік пасыпалі б пяском, за іхняе жыццё не было ніколі. Хіба што да чарговых выбараў, якіх сёлета, на жаль, не прадбачыцца.

М.Васільеў.

Шаноўны чытач!

Адкажыце, калі ласка на наступныя пытанні. Запоўненую анкету перадайце ў рэдакцыю. Вялікі дзякуй за дапамогу!

Адказваючы, пазначце варыянт(ы).

1. Ці задавальняе вас змест газеты?

так, цалкам
так, па большай меры
так, але з вялікімі агаворкамі
хутчэй няма, чым так
не задавальняе

2. Вы чытаеце газету некалькі гадоў. Сёння газета стала:

цікавей, змястоўней
менш цікавай і змястоўнай
засталася на ранейшым узроўні
цяжка сказаць

3. Ці павінны, па-вашаму, змяніцца афармленне і змест газеты, якім чынам? (Можна выкарыстоўваць не больш трох варыянтаў адказу)

змест павінен быць вастрэй
не хапае фактаў і добрай аналітыкі
трэба больш ілюстрацый, фатаграфій ці карыкатур
трэба больш пісаць аб простым народзе
трэба больш карыснай, даведачнай інфармацыі
не хапае конкурсаў
не хапае анекдотаў
трэба павялічыць колькасць старонак у газеце

4. Прапануем ацаніць па шкале 5 балаў нашы газетныя рубрыкі

Рэгіянальныя матэрыялы:

Погляд рэдактара
У цэнтры ўвагі
Крымінал
Вырашым праблему
Нашы земляцы
Наша спадчына
Жыві як гаспадар
Культурная падзея
Кніга скаргаў
Тэрыторыя дабра
Спартыўная навіна

РАТАВАННЕ ПАНСКАЙ КУХНІ

Аддзел культуры занепакоены тым, што рамонт аб'екта, аднесенага да культура-гістарычнай спадчыны, так і не пачаўся. Маўляў, вельмі нізкая тэмпература. Тэрмін выканання з-за гэтага прадоўжаны да 1-га лютага 2013-га года.

І сапраўды, 9-га студзеня на аб'екце з'явіліся будаўнікі. Найперш яны забілі дошкамі прыгожыя стрэльчатыя вокны. Потым прыняліся за дах, усцягнулі туды некалькі брусоў… і з аб'екта зніклі. Не было іх там ні 10-га, ні 11-га студзеня. Думаецца, што аб'ект не рамантуюць, каб даць магчымасць усім жадаючым любавацца ім, а толькі рэагуюць на ліст. То бок з забітымі абы як вокнамі ён прастаіць яшчэ бліжэйшае дзесяцігоддзе.

У краіне, дзе палова насельнікаў ледзьве зводзіць канцы з канцамі, грошы на развіццё культуры знайсці вельмі цяжка. Бо культура фінансуецца па астатковаму прынцыпу, то бок задавольваецца аб'едкамі з чыноўніцкага стала. А чыноўніцкі апетыт, як вядома, бязмерны. Таму ў кожным раёне нашай Беларусі налічваюцца дзесяткі аб'ектаў, якія патрабуюць тэрміновага рамонту, аднак не рамантуюцца. І зменіцца такая сітуацыя толькі са змяненнем улады. Калі ўсё роднае, беларускае, пачынаючы ад мовы і заканчваючы апошнім каменем пры дарозе, будзе шанавацца.

Г.Станкевіч.

НАША ЖЫЦЦЁ

ПРА П'ЯНСТВА Ў ШКОЛАХ І НЕ ТОЛЬКІ

Ці п'юць настаўнікі? Нейкая частка чытачоў адназначна адкажа "так", другая ж не менш катэгарычна скажа "не". Ну, а ісціна, думеецца, ляжыць недзе пасярэдзіне. Хаця, калі меркаваць па асобных дакумнтах, якія множыць штодзень наша ўлада, то "хутчэй так, чым не".

15-га лістапада мінулага года аддзелам адукацыі Бешанковіцкага РВК выдадзены загад за №197 "Аб узмацненні мераў бяспекі". Прачытаўшы гэты загаловак, можна падумаць пра якія заўгодна меры бяспекі, але ж толькі не ад "зялёнага змея". Але тут іншы выпадак. У загадзе чорным па беламу стаіць: "… інфармаваць, у тым ліку праз СМІ …аб прыняцці мераў па выключэнні фактаў ужывання спіртовых напояў на месцах працы і вучобы… Забяспечыць правядзенне аператыўнай работы па выяўленню і спыненню парушэнняў нормаў і правілаў дзейснага заканадаўства, працоўнай і выканаўчай дысцыпліны, стварэнню бяспечнага асяродка для выхаванцаў… Для забяспячэння кантролю выканання загада … стварыць рабочую групу з ліку работнікаў аддзела адукацыі і гаспадарчай групы РАА. У ходзе мерапрыемстваў рабочай групы правесці абследванне ўсіх падначаленых установаў адукацыі з будынкамі … забяспечыўшы ліквідацыю выяўленых недахопаў."

Дык ці п'юць настаўнікі, або нагодай для з'яўлення гэтага дакументу паслужыла нетыповая сітуацыя? Хацелася б, каб было нетыпова, але ж…

Тыя, хто 18 гадоў захоўваюць у Беларусі начальніцкія крэслы, таксама не па чутках ведаюць пра небяспеку, якая сыходзіць ад алкаголю. Наша краіна стаіць на мяжы знішчэння, бо аб'ёмы ўжывання атруты ў сённяшняй Беларусі такія, што толькі цуд нас можа выратаваць. Бо меры, якія прымаюцца зверху, неадэкватныя існай небяспецы. Быў гэты загад напісаны ці не – ён аніяк не спыніць тых, хто штодня заглытвае сваю дозу. Бо дзеля змагання з алкаголем, для таго, каб бясконцыя шэрагі алкаголікаў не папаўняліся новымі сябрамі, патрэбны наступальныя меры. Наша ж улада здольная толькі на псаванне паперы дзеля чарговага загаду, каб зымітаваць дзеянне. Вось выявяць і пакараюць дзве–тры выпадковыя ахвяры, хто трапіць пад гарачую руку, абняславяць іх на ўвесь раён – і на тым эпапея барацьбы з п'янствам спыніцца. А яно ціхай сапай пойдзе сабе далей, як і ішло дагэтуль. Бо тыя, хто пішуць падобныя загады, самі рэгулярна ўжываюць. Няхай часцей за ўсё не на рабочым месцы, але ж рэ-гу-ляр-на! І ўсур'ёз змагацца з бядой, якая паглынае Беларусь, яны не збіраліся і не збіраюцца.

Бо калі з гэтай заразай змагацца ўсур'ёз, то прыйдзецца глянуць на рэчаіснасць цвярозымі вачыма, і адразу запісацца ў апазіцыянеры. То бок, адмовіцца ад утульнага крэсла…

Г.Станкевіч.

НАВІНЫ СПОРТПЛЯЦОВАК

Хакей у Бешанковічах

У разгар калядных святаў я наведаў цэнтральны стадыён райцэнтра. Хакейная каробка была пустой. Тлумачэнне простае: а дзевятай раніцы ўсе хакеісты яшчэ спяць. Але, на маё здзіўленне, у каробцы адсутнічалі вароты – самая неабходная частка для гульні ў хакей. Спартовыя чыноўнікі патлумачылі мне, што пляцоўка прызначана толькі для коўзання на каньках, а зусім не для хакейных баталіяў. Тым не менш, мяне запэўнілі, што хакейныя вароты ўжо заказаны і хутка займуць сваё месца на пляцоўцы.

Непадалёку ў адміністрацыйным будынку арганізаваны пракат канькоў. Адна гадзіна такога задавальнення каштуе для будучых чэмпіёнаў па фігурнаму катанню 8 000 рублёў. За дзве гадзіны трэба выкласці 12 000. А тры гадзіны катання будуць каштаваць ужо 20 000. (Як мяне запэўнілі, гэта цалкам умераныя цэны. Бо ў Віцебску 20 000 каштуе адна гадзіна карыстання канькамі).

А вось, каб пагуляць у хакей, акрамя варотаў, якіх пакуль што няма, патрэбна хакейная амуніцыя. Найперш тая ж хакейная клюшка. Суседскія падлеткі са Старых Ранчыц пару вечароў перад Новым годам ганялі шайбу на сажалцы пад маім акном. А калі адзін з іх паехаў у Бешанковічы, каб купіць сабе фабрычную клюшку, то намаганні аказаліся дарэмнымі. Нідзе ў райцэнтры ў продажы клюшак не было.

Што яшчэ можна дадаць пра клопат пра падрастаючае пакаленне, якое не вылазіць з-за камп'ютара, не ведаю. Хіба што "дзякуй" раённаму кіраўніцтву ды гандлёвай сетцы за праяўлены клопат.

А хакейная каробка ўсё ж існуе. Праўда, для фігурнага катання і справаздачы.

Г. Станкевіч.

Агульнанацыянальныя матэрыялы
Галоўная падзея
Праблемы эканомікі
Сацыяльныя пытанні
Дэмакратычны рух
Дасягненне
Наша ўлада
Свет пра Беларусь
Усходні сусед
Неабходна рубрыка (ваш варыянт)

5. Як ставіцца да газеты маладое пакаленне вашай сям'і?
чытае часта
чытае часам
наогул не чытае

6. Ці ёсць у вас давер да нашых матэрыялаў?
так, заўсёды
так, часта
ёсць, але зрэдку
няма наогул

7. Задавальняе вас мова і стыль нашых аўтараў, манера журналістаў газеты падаваць інфармацыю?
так, заўсёды
так, у асноўным
так, але рэдка
пішуць залішне мудрагеліста
пішуць для прастакоў
наогул нічога не падабаецца

8. Якія матэрыялы вы лічыце прыярытэтнымі ў газеце:
грамадска-палітычнай тэматыкі
эканамічныя тэмы
сацыяльнай тэматыкі
інфармацыйна-пазнавальныя
даведкавыя

9. Паведаміце, калі ласка, ваш пол:
мужчынскі
жаночы

10. Паведаміце, калі ласка, ваш узрост:
17-25 гадоў
26-36 гадоў
37-47 гадоў
48-60 гадоў
61 і старэй

11. Якая ваша адукацыя?
вышэйшая
незакончаная вышэйшая
сярэдне-спецыяльная
сярэдняя

ЗНАЙДЗІ СВАІХ

Картатэка Сталіна нашага края

Радыё Свабода з першага студзеня 2013 года штодня друкуе "Картатэку Сталіна" -- тысячу прозвішчаў рэпрэсаваных у сталінскія часы. Шмат у "Картатэцы" прозвішчаў з нашага раёна.

Ініцыятарам гэтай вялікай працы стаў вядомы журналіст, публіцыст Сяргей Дубавец. Пра гэту справу Дубавец піша так:"Мы жывем у будучыні, якую сфармаваў Сталін: мільёны людзей розных поглядаў, паходжанья, адукацыі, нацыянальнасьці былі знішчаныя, бо не падыходзілі да мадэлі будучыні, што была вызначаная камуністычнай хімэрай.

СССР быў самай вялікай машынай зьнішчэньня сваіх грамадзян. Галоўным рухавіком гэтай машыны быў Сталін. У сакавіку споўніцца 60 гадоў з дня яго сьмерці — да гэтай даты штодня на сайце «Свабоды» будзе публікавацца тысяча імёнаў і кароткія біяграмы ахвяраў зь Беларусі.

Беларускае сёньня магло быць іншым — калі б іх не забіў Сталін.

Публікацыя падрыхтаваная з дапамогай сяброў «Мартыралёгу Беларусі»".

Зацікаўленыя грамадзяне маюць шанец знайсці ў гэтай картатэцы сваіх блізкіх, якія былі рэпрэсаваны ў сталінскія часы. За чатырнаццаць дзён новага году на сайце Радыё Свабода надрукавана чатырнаццаць тысяч імёнаў рэпрэсаваных на Беларусі. Дайшлі да публікацыі імёнаў з прозвішчам "Гром".

Вывучэнне гэтай "Картатэкі" значная праца для краязнаўцаў, для неабыякавых грамадзян, а таксама магчымасць для сёняшняга пакалення беларусаў знайсці сваіх рэпрэсаваных Дзядоў. Завітвайце на сайт Радыё Свабода па гэтай спасылцы: www.svaboda.org/content/article/24812245.html і шукайце сваіх.

Рэдактар.

ПАДАРОЖЖА ВАКОЛ СВЕТУ

Амерыка далёкая і іншая

(працяг)

ДАІшнікі

Яны нясуць сваю службу непрыкметна, але надзейна. Калі па магістралі ідзе паток машын, прыкладам, з хуткасцю 120 км/ гадзіну, а хуткасць на ёй абмежавана 90 км/ гадзіну, ніхто паток машын не спыняе. Але як толькі ў патоку ўтварыўся разрыў, то першую ж машыну спыняюць і кіроўцу караюць "на ўсю катушку". А ў "засадзе" ДАІшнікі не сядзяць, і асобныя машыны-парушальнікі не вылоўліваюць.

Калі праходзіш тэхагляд, то плаціш за працэдуру і аддаеш машыну механіку, які правярае толькі "цэ-о". За ўсім астатнім ты мусіш сачыць сам, бо бяспека цалкам у тваіх інтарэсах. Але калі ў тваім аўта на вуліцы заўважаць нейкую няспраўнасць, то штраф будзе вельмі вялікі. І гэта ў грамадстве ўспрымаецца як норма. Кожны мусіць сачыць за станам свайго аўта сам, кожны зацікаўлены, каб яно функцыянавала, не прыносячы шкоды бліжняму.

У краіне вельмі шмат машын, але паху спаленага бензіну не чуваць наогул. Бо якасць бензіну вельмі высокая. Усе прылады на машыне мусяць функцыянаваць бездакорна, акрамя… глушыцеля. Таму рухавік можа працаваць бы трактар, гэта таксама лічыцца асабістай справай кожнага.

Алкаголь

Мой знаёмы аднойчы наведваў рэстаран, які знаходзіцца недалёка ад узбярэжжа Ціхага акіяна, у горадзе Сіетл. Пачастунак у рэстаране вельмі дарагі, але аб'ёмны, дастатковы каб добра пад'есці. Удзень у рэстаране аніхто алкаголь не замаўляў.

Другі раз ён быў увечары, святкаваў у рэстаране свой дзень народзінаў. Кантынгент у рэстаране быў самы розны: маладыя людзі, людзі сярэдняга веку і пажылыя, многія прыходзяць сем'ямі. Хлопцы прыходзяць з дзяўчатамі, але і ўвечары аніхто выпіўкі не замаўляў. Мой знаёмы нават запытаўся ў "сваіх" амерыканцаў, чаму гэта так адбываецца. "Не прынята", – паследаваў адказ. Такім чынам, за два наведванні рэстарацыі, у прысутнасці майго знаёмага аніхто алкаголь не ўжываў.

Зразумела, што п'яных на вуліцах гарадоў мае знаёмыя таксама не бачылі ні разу. Нават якойсьці кампаніі на падпітку. Мабыць, у Амерыцы маюцца дзесьці штаты, дзе хтосьці п'е. Але ў гэтым рэгіёне, блізу горада Ванкувер, на ціхаакіянскім пабярэжжы сітуацыя зусім іншая. (І, думаецца мне, такія штаты ў Амерыцы не выключэнне, а правіла).

Жанчыны

Яшчэ майго знаёмага ўразіла тое, што ў Амерыцы вельмі прыгожыя жанчыны. Нікога не хвалюе, якая яна знешне. Жанчыны не камплексуюць ні перад кім, ці яна поўная, ці худзенькая. Калі ты ідзеш па дарозе і мінаеш яе, яна абавязкова азірнецца на цябе і ўсміхнецца. Яна не праходзіці міма так, як наша беларуска, ідучы звычайна міма з нацягнутай абыякавай мінай.

Калі ты завітваеш у магазін, то цябе з парогу сустракае шчырая ўсмешка і яе дабразычлівае "Хай!" І гэта ўсё ідзе ад душы. Калі ты доўга ходзіш па гандлёвых радах, прадавачка ўсміхнецца табе і вельмі акуратна запытае, ці маеш ты патрэбу ў дапамозе. Гэта атмасфера, калі яна табе ўсміхаецца, забівае напавал. І калі аднойчы ты маеш чамусьці дрэнны настрой, то пасля сустрэчы з амерыканскай жанчынай твой настрой зменіцца да непазнавальнага.

Амерыканскія жанчыны проста растопліваюць душу. І ў цябе проста прападаюць твае беларускія крытэрыі ацэнкі жанчыны. Ты б ужо, здаецца, уступаў з ёй у зносіны, гаварыў пра штосьці. Яна прыцягвае. Калі вы ідзяце па вуліцы з дзецьмі, то заўсёды сустрэнеце захапляльныя позіркі мінакоў, і захапляльныя воклічы "О-о!!!", якія датычацца пахвалы вашым дзецям.

Жанчыны не маюць права ўжываць духі, калі яны ідуць на працу. Мусіць таму, што ты не маеш права ўплываць на іншага чалавека сваім густам.

Спорт і дабрачыннасць

У горадзе ёсць цудоўны вялізны басейн, дзе дзеці могуць займацца цалкам бясплатна. Але дарослыя за карыстанне ім мусяць выдаткоўваць вялікія грошы. Заняткі на розных секцыях таксама платныя. Але ў дзяржаўных школах ёсць секцыі для заняткаў спортам для таленавітых дзетак. Калі ты паказваеш выдатныя вынікі, то цябе падтрымаюць і дадуць магчымасць займацца.

Калі ты паказваеш стабільна высокія вынікі ў вучобе, то зусім незнаёмыя багатыя амерыканцы цікавяцца такімі дзецьмі. Бо ім, амерыканцам, не ўсё роўна будучыня сваёй краіны. Яны адкрываюць на імя такога дзіцяці рахунак у банку і кладуць на яго грошы. Так, ужо васьмі- ці дзесяцікласнік можа валодаць на рахунку ў банку дзесяткамі тысяч долараў. Гэта залог яго далейшай паспяховай вучобы ва ўніверсітэце.

Г.Станкевіч.

ГАЛОЎНАЯ ПАДЗЕЯ

КОРМИТЬ НУЖНО ЛУЧШЕ

УХОДЯЩИЙ ГОД ДЛЯ БЕЛАРУСИ – ВОЗВРАТ, ТАК СКАЗАТЬ, В ДОАЛЕКСАНДРОВСКУЮ ЭПОХУ.

Не в смысле в долукашенковскую, в ней мы как раз сейчас и находимся с разной степенью уютности.

А именно в эпоху до Александра II – до отмены крепостного права. Президент Беларуси своим декретом №9 восстановил право руководителей предприятий деревообрабатывающей отрасли удерживать работников на месте до тех пор, пока это нужно предприятию. Так и в контрактах велено записать: «На период модернизации производства». И на словах добавил: а убегут – вернуть и насильно на то же рабочее место.

Можно сказать – самое историческое событие для Беларуси в этом… как его… говорят, что в 2012 году. Но насчет даты я все-таки не слишком уверен.

Юрьев день, когда мужик был вправе сменить хозяина, был отменен мудрым русским правителем Борисом Федоровичем Годуновым. И он сам, и семья его отошли в мир иной при трагических обстоятельствах. В общем, счастья Годуновым эта мера не принесла.

Отменено же крепостное право было Александром Николаевичем Романовым, которого и взорвал благодарный белорус Игнатий Гриневицкий: сам погиб, но и император не спасся.

Что, спрашивается, эффективнее?

Во всех случаях второе. И экономически, и с точки зрения репутации. Свободный человек работает лучше, да и, по крайней мере, ненавидит правителя значительно меньшее число сограждан, нежели при крепостном праве. Есть ведь и такие, кто молится за царя-освободителя. Как ни странно.

В общем, декрет этот – мера глупая и бессмысленная. Хотя бы потому, что деревообрабатывающая отрасль в Беларуси – это, в первую очередь, столярка. Двери, оконные рамы. То, что на стройке нужно. И бегут столяры да плотники не куда-нибудь, а в Россию – благо, визы не нужно, граница открыта, а спрятаться в Таможенном союзе белорусу проще и спокойней, чем таджику. Россия строится, дома возводятся, столярка нужна.

А поскольку платят в России за столярку раза в четыре больше, чем в Беларуси, то никакой цепью, никаким декретом нашего столяра-плотника-работника дома не удержишь. Как говорил тот же император Александр Николаевич в известном рекламном ролике: «Кормить нужно лучше – тогда не улетят». А у нас – улетают.

Более, нежели я, лояльные правительству аналитики и блогеры пишут: мол, чего спохватились, контрактная система в Беларуси давно уже действует! Давно, это правда. Вот только раньше она не была столь бесстыже откровенной. Предполагалось, что государство у нас социальное и защищает, прежде всего, права работников. Оказалось – нет.

У нас уже и анекдоты в связи с этим появились. Мол, в связи с тем, что Беларусь срочно нуждается в модернизации, запрещено увольняться президенту. До тех пор, пока не модернизируемся вместе с ним. Грустный такой анекдот. Для понимающих – грустный.

Поэтому с Новым годом читателей я поздравить не могу. Непонятно, с каким именно годом поздравлять. С 1597 или уже с 1860 годом?

Могу только поздравить с наступающим Рождеством. Праздник надежды на то, что Спаситель все-таки родится.

Александр Федута.

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

ДЛЯ ІМПЕРСКАЙ ПАЛІТЫКІ ПОСТАЦЬ КАЛІНОЎСКАГА, БЕЗУМОЎНА, ВАРОЖАЯ

2013 ГОД АБВЕШЧАНЫ ДЭМАКРАТЫЧНАЙ СУПОЛЬНАСЦЮ БЕЛАРУСІ ГОДАМ КАСТУСЯ КАЛІНОЎСКАГА. ПРА ПОСТАЦЬ ГЕРОЯ, ЯГО ЗНАЧЭННЕ ДЛЯ БЕЛАРУСКАЙ ГІСТОРЫІ І НАСТУПНЫХ ПАКАЛЕННЯЎ РАЗВАЖАЕ ЛІДАР ГРАМАДСКАГА РУХУ «ЗА СВАБОДУ» АЛЯКСАНДР МІЛІНКЕВІЧ.

«Каліноўскі, без сумневу, выбітная асоба ў нашай гісторыі. І асаблівую моц гэты чалавек набірае сёння, калі мы, як гэта адбывалася і ў ягоныя часы, змагаемся за свабоду і за незалежнасць — і тое, і тое пад пагрозай. Кожны народ павінен мець сваіх герояў, свае постаці, на якія ён раўняецца. Беларусам часта бракуе не таго, што іх не было, а шкодзіць тое, што гісторыі не ведаюць. Скажам шчыра, што сёння ў школы і ўніверсітэты зноў вяртаюцца савецкія падручнікі. Яны пішуцца дзеля Масквы для ўсёй постсавецкай прасторы. <…> Між тым кожны народ мае права на сваю трактоўку гісторыі, на свае постаці, і гэтага нам вельмі не хапае».

На думку палітыка, 150-годдзе паўстання, якое будзе адзначацца сёлета, нельга прапусціць. «Каліноўскі, калі змагаўся, напэўна ведаў, што не выйграе ў моцнай рэгулярнай расійскай арміі, але ён хацеў падняць дух народа, — працягвае Мілінкевіч. — Хацеў паказаць, што трэба змагацца за сваю годнасць, трэба людзьмі сябе адчуваць, не быць нявольнікамі. Я думаю, гэты прыклад жыве і сёння — у такія маладыя гады ён пайшоў на шыбеніцу, але пакінуў надзвычай важны след. Прыйдзе час, можа і хутка, калі ў гарадах нашых будуць стаяць помнікі Каліноўскаму. У Гародні, з якой я паходжу, гарвыканкамам на пачатку 1990-х было прынятае рашэнне аб тым, каб устанавіць герою помнік, — яно не выканана да сённяшняга дня, хаця і не адменена. Гэта вельмі важна, каб людзі больш ведалі пра такіх асобаў, больш разумелі, чаму і за што яны змагаліся. І сваю адказнасць перад будучымі пакаленнямі таксама адчувалі, а не толькі ганарыліся мінулым».

Паводле слоў лідара Руху «За Свабоду», у савецкія часы Каліноўскага ўсё ж такі лічылі змагаром супраць царызму, супраць дэспатыі. «Ён выглядаў тады як сацыял-дэмакрат — такая трактоўка была ў камуністаў, — лічыць палітык. — А ў часы, калі не вырашана, мы — самастойная дзяржава ці частка Расіі, мы — еўрапейскі народ ці ідзем на тое, каб стацца акраінай вялікай новай імперыі, тады гісторыя, яе трактоўка падладжваецца пад гэтыя новыя геапалітычныя тэндэнцыі. <…> Для імперскай палітыкі постаць Каліноўскага, безумоўна, варожая, а для расійскіх дэмакратаў гэта такая ж выдатная, як і многія людзі ў іхняй гісторыі».

На думку Мілінкевіча, галоўная роля такіх людзей, як Каліноўскі, — выхаванне новых пакаленняў у любові да сваёй краіны. «Ёсць адна ідэалогія — любіць сваю краіну, ведаць сваю гісторыю, тады ты — моцны, — упэўнены палітык. — Вось гэта ідэалогія кожнага еўрапейскага народа, і мы мусім ісці гэтым шляхам».

БелаПАН.

ПРАБЛЕМЫ ЭКАНОМІКІ

ЭКАНАМІЧНЫЯ ВЫНІКІ-2012: ЯК МЫ ЎСІХ АБЫШЛІ МАЗГАМІ

БЕЛАРУСЬ У МІНУЛЫМ ГОДЗЕ ПРЫНЯЛА ШЭРАГ РАШЭННЯЎ, ПРА ЯКІЯ ІНШЫЯ І НЕ ПАДУМАЛІ Б. У ЕЎРОПЕ І Ў ГАЛАВУ НІКОМУ НЕ ПРЫЙДЗЕ НАЦЫЯНАЛІЗАВАЦЬ КАМПАНІІ, А НАША КРАІНА ГЭТЫ ПРАЦЭС АДНАВІЛА. АБ ПРЫМУСОВАЙ ПРАЦЫ Ў ЦЫВІЛІЗАВАНЫМ СВЕЦЕ ДАЎНО ЗАБЫЛІСЯ, А МЫ ЎЗЯЛІ ГЭТУЮ ПРАКТЫКУ (З МЭТАЙ ВЫРАШЭННЯ ВЫСАКАРОДНЫХ ІНВЕСТЫЦЫЙНЫХ ЗАДАЧ) І РЭАНІМАВАЛІ. ЯШЧЭ АДЗІН ПРЫКЛАД ТАГО, ЯК МЫ ІНШЫХ «АБЫШЛІ МАЗГАМІ» - РАСТВАРАЛЬНЫ БІЗНЭС. МАЛА ХТО МОЖА ЎХІТРЫЦЦА ЗАЛЕЗЦІ Ў КІШЭНЮ СУСЕДА І ВЫЦЯГНУЦЬ КРУГЛЕНЬКУЮ СУМУ, А БЕЛАРУСІ ГЭТА ЎДАЛОСЯ.

Рэформы растварыліся ў мільярдах

Тэма растваральнікаў - гэта самае першае, што прыходзіць на розум эканамістам, калі яны пачынаюць успамінаць пра галоўныя падзеі адыходзячага года. Растворительный бізнес запомніўся і рускай, якія ўспрынялі гэтую дзейнасць, як тыповая крадзеж, і беларусам, якія працягваюць цешыцца лёгка зарабіць грошы.

У першай палове 2012-га растваральнікі сапраўды прынеслі Беларусі нямала грошай. За першае паўгоддзе ад экспарту растваральнікаў наша краіна атрымала больш за два мільярды даляраў. У жніўні Беларусь адправіла апошнюю тону растваральнікаў, і ўвосень эфект іх адсутнасці стаў наглядна бачны.

Калі ўвесну і ўлетку 2012 месячны памер валютнай выручкі ад экспарту тавараў (па дадзеных Нацбанка) вагаўся ў дыяпазоне 3,7-4,2 млрд. даляраў, то ўвосень, калі Беларусь ад экспарту растваральнікаў валюту больш не атрымлівала, памер месячнай выручкі істотна знізіўся (да 3-3,2 млрд. даляраў).

Станоўчы ўплыў растваральнікаў на беларускую эканоміку бясспрэчны: тэмпы эканамічнага росту дзякуючы гэтаму бізнэсу ў першым паўгоддзі выраслі, гандлёвы баланс быў прафіцытнага.

З іншага боку, адзначаюць з сумам назіральнікі, растваральнікі адвялі ў бок Беларусь ад структурных рэформаў, якія здаваліся непазбежнымі пасля валютна-фінансавага крызісу 2011 года.

«Увосень 2011-га пасля валютнага крызісу мы ўшчыльную падышлі да неабходнасці структурных рэформаў у эканоміцы. Аднак у 2012-м з'явіўся танны газ, ільготныя цэны на нафту і растваральнікі, якія стварылі ілюзію, што ў нас у эканоміцы справы ідуць нядрэнна. У выніку сёння аб планах па правядзенні структурных рэформаў мы нічога нават не чуем », - адзначае дырэктар Даследчага цэнтра ІПМ Аляксандр Чубрык.

Непрыемны сюрпрыз

Разам з адсутнасцю планаў па рэфармаванні эканомікі яшчэ адным расчараваннем гэтага года можна лічыць распачаты працэс нацыяналізацыі. Нават самыя песімістычныя прагнозы на 2012 год не меркавалі, што дзяржава пойдзе на адзяржаўленьне прыватных кампаній.

«Самы непрыемны сюрпрыз - рэзкі разварот у бок нацыяналізацыі і парушэння правоў прыватнай уласнасці, што выявілася ў цэлым шэрагу рашэнняў. Не верылася, што нават невялікі сектар прыватнай эканомікі, які існуе ў нас у краіне, можа выклікаць лютасць з боку дзяржавы », - кажа кіраўнік Навуковага даследчага цэнтра Мізэса Яраслаў Раманчук.

Падрыхтоўка рэйдэрскага захопу прыватных кампаній - адна найважнейшых тэндэнцый 2012 года, мяркуе эксперт. «Нацыяналізацыя прадпрыемстваў, падрыхтоўка законапраекта, які прадугледжвае магчымасць увядзення дзяржаўных прадстаўнікоў у прыватныя кампаніі - гэта звёны аднаго ланцуга, што называецца Back in the USSR», - адзначае Раманчук.

Беларускія эканамісты і інвестконсультанты сыходзяцца ў меркаванні, што пасля выпадкаў нацыяналізацыі Беларусі будзе складана прыцягнуць інвестараў у прыватызацыйныя праекты.

«Пасля вядомых падзей мы рэальна можам разлічваць на прыцягненне інвестыцый толькі ў Грынфілд (вытворчасці, ствараюцца з нуля)», - мяркуе эканаміст Беларускага эканамічнага даследча-адукацыйнага цэнтра (BEROC) Марыя Акулава.

Разам з Нацыяналізацыя яшчэ адно рашэнне, якое супярэчыць планах па прыцягненні інвестыцый, выявілася ў адмове дзяржавы ад прыватызацыйных спісаў. Увесну гэтага года прэзідэнт даручыў адмяніць такога роду спісы, у выніку чаго нават раздзяржаўленне малых прадпрыемстваў, якое назіралася ў 2011 годзе, спынілася.

«2012 год паказаў, што мы не гатовыя ісці па шляху прыватызацыі, па стандартным шляху рэфармаванні дзяржуласнасці і працягваем прытрымлівацца старой палітыкі ў гэтым пытанні», - канстатуе Марыя Акулава.

Мадэрнізацыя з дапамогай прымусовай працы

У 2012 годзе афіцыйны Менск крэатыўна падышоў да рэалізацыі інвестыцыйных праектаў. На дрэваапрацоўчых прадпрыемствах пасля выдання дэкрэта дзявяты дэкрэта была ўведзена адмысловая форма працоўных адносін - кантракт, заключаны на час рэалізацыі інвестпраектаў, які нельга скасаваць па ініцыятыве (і нават па патрабаванні) работніка.

Фактычна, асабліва з улікам рыторыкі, якая папярэднічала з'яўленню дэкрэта, гаворка ідзе аб прымусовай працы. «Да заканчэння мадэрнізацыі і рэканструкцыі забараняецца звальненне работнікаў. Працаўнік не можа звольніцца з прадпрыемства без дазволу кіраўніка. Адпусціць - няхай сыходзіць, не адпусціць - павінен працаваць. За парушэнне - на прымусовыя работы », - заявіў у лістападзе Аляксандр Лукашэнка, даручаючы перагледзець умовы працы на дрэваапрацоўчых прадпрыемствах.

Дзевяты дэкрэт, якім новы фармат працоўных адносін быў замацаваны юрыдычна, стаў праявай таго, як далёка можа зайсці мысленне беларускіх уладаў у кірунку адміністравання эканомікі. Зараз зразумела, што абмежаванняў тут няма, і рашэнні, якія еўрапейскім чыноўнікам не могуць прыйсці ў галаву, у Беларусі магчымыя.

Адзінае пытанне, які застаўся пасля выхаду дзявятага дэкрэта - ці закране новая практыка працоўных адносін іншыя прадпрыемствы, якія не датычацца дрэваапрацоўкі? Цалкам магчыма. У урадавай прэзентацыі, якая раздавалася журналістам у верасні на прэс-канферэнцыі Міхаіла Мясніковіча, гаворыцца пра тое, што ў 2013 годзе «мадэрнізацыяй будуць ахоплена больш за тысячу дзяржпрадпрыемстваў». Таму інвестпраектаў павінна рэалізоўвацца шмат. У гэтым кантэксце дзяржаве можа зноў спатрэбіцца норма дэкрэта №9, згодна з якой «скасаванне кантракта ў перыяд рэалізацыі інвестыцыйных праектаў па ініцыятыве работніка магчыма толькі са згоды наймальніка».

Рэзюмуючы вынікі 2012 года, можна сказаць, што ў краіне захавалася старая эканамічная палітыка, якая базуецца на давядзенні мэтавых паказчыкаў (напрыклад, па росту заробкаў) і дамінаванні дзяржсектара. Спробаў рэфармаваць існуючую эканамічную мадэль ў 2012 годзе не рабілася. Больш за тое, у першым паўгоддзі, калі існаваў растваральны бізнэс, здавалася, што рэфармаваць яе і не трэба. У другой палове года ўлады паказалі, што гатовыя існуючую эканамічную мадэль ўтрымліваць любымі шляхамі (нацыяналізацыя прыбытковых прадпрыемстваў, прымусовая праца), і гэта, мякка кажучы, насцярожвае.

Чытаць цалкам: naviny.by

Дзмітрый ЗАЯЦ.

ТАКІЯ "ДАЖЫНКІ"

ГОРКІ: АХВЯРЫ «ДАЖЫНАК»

НА МАГІЛЁЎШЧЫНЕ ЖЫХАРЫ РАЙЦЭНТРУ ГОРКІ ПРАЦЯГВАЮЦЬ СУТЫКАЦЦА ЗЬ НЕДАРОБКАМІ БУДАЎНІКОЎ, ЯКІЯ РЫХТАВАЛІ ГОРАД ДА «ДАЖЫНАК». ДНЯМІ Ў ЦЭНТРЫ ГОРАК СЯМЕЙНАЯ ПАРА ПРАВАЛІСЯ ПАД БРУК.

Муж і жонка ўвечары выйшлі на шпацыр. На падыходзе да Цэнтральнай плошчы райцэнтру, якая да «Дажынак» называлася плошчай Леніна і якую перад фэстам цалкам рэканструявалі, усё і здарылася.

«Ішлі, размаўлялі, трымаліся за рукі — і раптам праваліліся пад плітку. Жонка так спалохалася, што не магла размаўляць і не магла ўстаць. Яе ногі не трымалі. Усё трэслася. Яна наагул не разумела, што адбываецца. Можа, добра, што мы туды трапілі маладыя — дык хоць вылезьці змаглі. Каб туды сталага веку чалавек папаў, або дзіця, або маці зь дзіцем, то наступствы былі б нашмат горшыя», — апавядае пра здарэньне спадар Алег.

Паводле суразмоўцы, шкода абмежавалася шокам у жонкі і запэцканай вопраткай. Тым ня менш, у гутарцы сямейнікі заяўлялі, што зьбіраюцца судзіцца.

Сёньня ў аддзеле жыльлёва-камунальнай гаспадаркі райвыканкаму паведамілі, што канфлікт удалося залагодзіць: «Цеплавая энэргетыка не адмаўляецца ад сваёй віны. Яна згодная ім усё аплаціць. Няхай прад'яўляюць выдаткі. Там атрымалася так, што труба вычарпала свой тэрмін прыдатнасьці і зьявілася трэшчына. У выніку вымываўся грунт», — прызнала супрацоўніца аддзелу.

Здарэньне зь сямейнай парай — першае ў Горках пасьля «Дажынак», якое магло скончыцца бядой. Пакуль абышлося. Тым ня менш, яно нагадвае, што недаробак у пасьлядажынкаўскім райцэнтры засталося багата.

Плітку, як кажуць жыхары Горак, клалі насьпех. У першую ж залеву яе пачало змываць.

За брукам тэрміновага рамонту запатрабаваў культурна-забаўляльны комплекс. Яго заліло вадой. Людзі сьцьвярджаюць, што ён ня быў як сьлед падрыхтаваны да «Дажынак», якія ўрачыста адкрыў Аляксандар Лукашэнка. Ці давялі да ладу комплекс, тутэйшыя жыхары ня ведаюць.

Фота з горацкімі недаробкамі ў інтэрнэце зьбіраюць багата камэнтароў. Так было, калі змыла плітку. Тое ж паўтарылася, і калі студэнты акадэміі ілюстравалі фотаздымкамі ўмовы пражываньня ў інтэрнатах, здадзеных да «Дажынак». У пакоях стаяла вільгаць, рэчы псаваліся. Тэма рамонту амфітэатру таксама сталася адной з самых папулярных. Цяпер актыўна камэнтуюцца фота зь сямейнай парай, якая правалілася пад брук.

"Радыё Свабода".

САЦЫЯЛЬНЫЯ ПЫТАННІ

ЧАМУ НЕ ЎСЕ БЕЛАРУСЫ ЗАРАБЛЯЮЦЬ 500 ДОЛАРАЎ

ДА КАНЦА 2012 ГОДА БЕЛАРУСЬ, ЯК І ПЛАНАВАЛАСЯ, ПРЫЙШЛА ДА СЯРЭДНЯЙ 500-ДАЛЯРАВАЙ ЗАРПЛАЦЕ. АДНАК АПОШНІЯ ДАДЗЕНЫЯ ПРА ЗАРОБКІ Ў КАРПАРАТЫЎНЫМ СЕКТАРЫ ПАКАЗВАЮЦЬ, ШТО 500-ДАЛЯРАВУЮ ЗАРПЛАТУ АТРЫМЛІВАЮЦЬ ДАЛЁКА НЕ ЎСЕ: У МЕНСКУ ЯЕ МНОГІЯ ЗАРАБЛЯЮЦЬ, А Ў РЭГІЁНАХ СІТУАЦЫЯ ЗУСІМ ІНШАЯ. ЧАМУ ЗА МЕЖАМІ МІНСКА ПРАЦА ШАНУЕЦЦА МЕНШ? ЧЫЕ ДАХОДЫ БОЛЬШ ЗА ЎСЁ ПАВЯЛІЧЫЛІСЯ? «ПРАЦОЎНЫЯ» ВЫНІКІ 2012 ІНТЭРНЭТ-ГАЗЕТА NAVINY.BY ПАДВЯЛА РАЗАМ З ЭКСПЕРТАМІ КАДРАВАГА РЫНКУ.

Чаму працадаўцы мала плацяць?

У снежні беларусы атрымалі лістападаўскі зарплату, якая ў сярэднім склала 4.244.270 рублёў, што ў эквіваленце амаль 500 долараў. Аднак калі паглядзець, адкуль сярэдняя зарплата ўзялася, можна зрабіць цікавыя высновы.

Па дадзеных афіцыйнай статыстыкі, у лістападзе спісачная колькасць работнікаў прадпрыемстваў, на аснове звестак якіх выводзіцца сярэдняя зарплата, складала 3,36 млн. чалавек. Размеркаванне работнікаў па памеры налічанай зарплаты паказвае, што больш за палову спецыялістаў, якія ўлічваюцца афіцыйнай статыстыкай, атрымліваюць сярэднюю зарплату менш за 4 млн. рублёў.

Але цікава нават не гэта. Статдадзеныя паказваюць, што розніца паміж узроўнем аплаты працы ў Мінску і ў рэгіёнах рэшце, у сталіцы заўсёды вышэй канкурэнцыя за высокакваліфікаваных працаўнікоў. Кампаніі, жадаючы наняць самага лепшага, гатовыя ладзіць гонку заробкаў », - адзначае Святлана Шапорава.

Кіраўнік дэпартамента падбору персаналу кансалтынгавай групы «Тут і Цяпер» Вольга Надтачаева таксама тлумачыць розніцу ў заробках у сталіцы і ў рэгіёнах розным узроўнем канкурэнцыі на рынку працы.

«У Менску мы бачым, што ідзе канкурэнцыя паміж працадаўцамі за кваліфікаваных спецыялістаў, і гэта рухае зарплаты ўверх. У рэгіёнах іншая сытуацыя: галоўную скрыпку там, як правіла, гуляюць горадаўтваральныя прадпрыемствы. У той жа час малы і сярэдні бізнэс у абласцях развіты ў меншай ступені. Адпаведна, працадаўцам няма вострай

Размеркаванне работнікаў арганізацый па памеры зарплаты
(*У працэнтах да выніку*)

	от 1 до 2 млн. рублей	от 2 до 3 млн. рублей	от 3 до 4 млн. рублей	от 4 до 5 млн. рублей	от 5 млн. рублей и выше
Республика Беларусь	**1,2**	**27,2**	**25,9**	**22,5**	**23,2**
Брестская	2,3	38,3	24,3	22,5	12,6
Витебская	2,8	35,5	33,1	18,7	9,9
Гомельская	0,6	32,3	26,2	25,3	15,6
Гродненская	1,0	38,6	25,6	22,5	12,3
г. Минск	0,3	6,6	21,5	24,6	47,0
Минская	1,9	32,9	26,0	16,8	22,4
Могилевская	0,9	30,7	31,0	24,5	12,9

Крыніца: Белстат

вялікая.

Як бачым, чым вышэй зарплата, тым менш яна характэрна для рэгіёнаў і тым часцей яна сустракаецца ў Мінску. Так, заробак больш за 5 млн. рублёў атрымліваюць 47% сталічных работнікаў, а ў рэгіёнах такой даход характэрны, як правіла, для 10-15% супрацоўнікаў. І наадварот: зарплата ад 2 да 3 млн. рублёў - самая папулярная ў рэгіёнах: у абласцях яе атрымліваюць больш за 30% работнікаў. У той жа час у Менску гэты ўзровень даходу характэрны толькі для 6,6% спецыялістаў, якія ўлічваюцца афіцыйнай статыстыкай.

Такім чынам, казаць аб тым, што беларуская зарплата дайшла да 500-даляравай адзнакі можна толькі з вялікімі агаворкамі. Шмат хто з суайчыннікаў яе не атрымліваюць, а тыя, хто мае такі даход, жывуць, як правіла, у Мінску.

Заробкі ў сталіцы звычайна вышэй, чым у рэгіёнах па некалькіх прычынах, кажа дырэктар HeadHunter: Беларусь, праект RABOTA.TUT.BY Святлана Шапорава.

«Па-першае, самае відавочнае - у сталіцы вышэй колькасць насельніцтва, чым у абласных цэнтрах, вышэй узровень жыцця і спажывання паслуг. Як правіла, вышэйшыя кошты, а значыць, людзям патрабуецца плаціць больш грошай, каб яны маглі падтрымліваць прымальны ўзровень жыцця. Па-другое, у сталіцы заўсёды канцэнтруецца буйны бізнэс, галаўныя офісы замежных кампаній. Нанеабходнасці змагацца за персанал, і канкуруюць паміж сабой ужо суіскальнікі на працоўным месцы, што прыводзіць да больш нізкай аплаце працы », - кажа Вольга Надтачаева.

Па назіраннях эксперта, у рэгіёнах людзі няродка шукаюць працу проста для таго, каб было за што жыць. «У сталіцы, каб знайсці супрацоўніка на заробак у 2 млн. рублёў, трэба паспрабаваць. У рэгіёнах зваротная сітуацыя: суіскальнікі шукаюць магчымасць, дзе гэтыя 2 млн. рублёў можна зарабіць », - канстатуе Вольга Надтачаева.

Праўда, варта адзначыць, што паводзіны некаторых працадаўцаў адрозніваецца, і яны гатовыя нават у рэгіёнах прапаноўваць высокія зарплаты. Кансультант кадравага агенцтва «Анкор» Ганна Коршак канстатуе, што замежныя кампаніі, якія прыходзяць у рэгіёны, часта арыентуюцца на сталічны ўзровень заробкаў спецыялістаў.

«Замежныя кампаніі, з якімі мы працуем, прапануюць у рэгіёнах прыкладна такія ж умовы аплаты працы, што і ў Мінску. Больш за тое, заробак у рэгіёнах можа быць вышэй сталічнай, так як кампаніям у шэрагу выпадку даводзіцца прыцягваць у рэгіёны спецыялістаў з Мінска », - кажа Ганна Коршак.

Чытаць цалкам: naviny.by.

Дзмітрый ЗАЯЦ, "Белапан".

ЭКАНАМІЧНЫ ПРАГНОЗ

ЦІ ВЫТРЫМАЕ ЭКАНОМІКА Ў «ГОД БЕРАЖЛІВАСЦІ»?

ЕЎРАРАДЫЁ РАЗАМ З З ДАПАМОГАЙ ВЯДОМЫХ ЭКСПЕРТАЎ ПАСПРАБАВАЛА СКЛАСЦІ ЭКАНАМІЧНЫ ПРАГНОЗ НА 2013 ГОД.

"Я думаю, што ў параўнанні з гэтым годам мала што памяняецца. Хіба, у галіне прыбыткаў... Маўляў, раней яны раслі да 500 долараў, а далей давайце самі", – расказвае Еўрарадыё Сяргей Чалы.

Эканаміст не чакае нейкіх пертурбацый у надыходзячым годзе. Гаворыць, што яны нікому не патрэбныя. Ваганні асноўных паказчыкаў эксперт прадказвае ў межах 10%. Курс долара на канец восені 2013 Чалы бачыць у межах 9200-9500 рублёў.

Калега Сяргея Чалага, Леанід Злотнікаў, апісвае куды больш апакаліптычныя краявіды. На думку эканаміста, для падтрымкі узроўню дабрабыту, пастаўленага ў 2012 годзе, ураду Беларусі ў 2013 годзе спатрэбіцца ажно 8 мільярдаў долараў. Калі дадаць сюды тры мільярды, якія неабходна выплаціць па крэдытах, то атрымоўваецца надзвычай кругленькая сума. І калі частку можна будзе "наскрэбсці", дзякуючы крэдытам ад ЕўрАзЭС і Кітая, то прыкладна 8 мільярдаў давядзецца браць немаведама адкуль. Злотнікаў гаворыць, што нас можа чакаць адток валюты, а за ім інфляцыя і ўсе іншыя "цуды".

"Ну вось, мы бачым, што ёсць як мінімум дзве праблемныя рэчы – падтрыманне дабрабыту насельніцтва і выплата пазык. І вось гэтыя рэчы моцна уплываюць на адток валюты з Беларусі".

Кампенсаваць яго можна будзе дзякуючы продажу дзяржаўнай маёмасці. Леанід Злотнікаў перакананы, што ў 2013 годзе нас чакае новая хваля прыватызацыі. І калі ўсё будзе добра, то курс долара на канец года складзе прыкладна 9500 рублёў. Калі ж не, то ўжо вясной можна чакаць і 14-ці тысяч за долар.

А вось фінансавы аналітык афіцыйнага партнёра кампаніі "Альпары" ў Мінску Вадзім Іосуб прадказвае, што мы ўжо ў хуткім часе можам зразумець, чаго чакаць ад 2013-га. Эксперт бачыць дзве плыні ва ўладных структурах – Нацбанк, які адстойвае больш жорсткі накірунак, і урад, які зацікаўлены ў выкананні праграмных пастановаў. "Вось цяпер асноўная інтрыга заключаецца ў тым, ці будуць прынятыя нейкія персанальныя рашэнні. Бо ў 2012 годзе план па росту ВУП у памеры 5,5% не быў выкананы".

Прагноз Іосуба на курс долара не адрозніваецца ад меркаванняў калег па цэху – тыя ж 9500 на канец года. Калі ж Беларусь абярэ новага прэм'ера і возьме накірунак на дасягненне 8%-га росту ВУП на 2013 год – "цуды" нас могуць чакаць ужо вясной.

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 15.01.2013 у 18.40.
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.